

Sygn. akt VIII U 1556/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r. w Gliwicach

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 lipca 2016 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1556/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 lipca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 748, ze zm.- dalej ustawa FUS) przyznał ubezpieczonej M. G. z urzędu emeryturę od dnia ukończenia wieku 60 lat i 11 miesięcy, wskazując że z tej przyczyny ustaje jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona zakwestionowała sposób obliczenia wysokości świadczenia i wskazała, że emerytura winna być wyliczona wg zasad obowiązujących w dacie przyznania jej renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. ZUS podkreślił przy tym, że w wypadku osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznanie emerytury następuje z urzędu, a sposób wyliczenia świadczenia wynika z przepisów prawa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczona urodzona (...), od 28.07.2010r. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Wyliczając wysokość renty ZUS uznał za udowodnione 31 lat, 4 miesiące okresów składkowych przyjmując podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, a to od stycznia 1997 r. do grudnia 2006 r., przy wskaźniku wysokości podstawy wymiaru 171,08%.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy z urzędu przyznał ubezpieczonej od dnia 2.07.2016r. prawo do emerytury na podstawie art. 24 i 24a ustawy FUS, w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego, tj. 60 lat i 11 miesięcy. Decyzją tą ZUS ustalił wysokość emerytury w ten sposób, że uwzględnił kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji, tj. 187010,22 zł oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego, tj. 506983,39 zł. Wyliczając wysokość emerytury ZUS uwzględnił dla ubezpieczonej średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 251,30 miesięcy. Wyliczona w oparciu o te założenia miesięczna kwota emerytury wyniosła 2761,61 zł.

Emerytura ta jest wyższa niż dotychczas wypłacane renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Z takim sposobem wyliczenia emerytury nie zgodziła się ubezpieczona domagając się wyliczenia jej wysokości według tych samych zasad na których podstawie obliczono rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny i wynika wprost z akt organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje zasadniczo dwa rodzaje emerytur, które różnią się warunkami nabycia prawa oraz sposobem wyliczenia ich wysokości.

Osobom urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. (dział II, rozdz. 2) przysługuje emerytura według starych zasad w systemie zdefiniowanego świadczenia, w którym wysokość emerytury nie jest powiązana bezpośrednio z wysokością wpłaconych do systemu składek.

Z kolei osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura na nowych zasadach, określana jako emerytura z systemu zdefiniowanej składki, inaczej kapitałowa. Zgodnie z nowymi zasadami wysokość świadczenia uzależniona jest od wysokości składki wnoszonej do funduszu.

Jak stanowi art. 24 ust 1 ustawy FUS ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184. W ust. 1a, pkt. 12 wskazano, że wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1955 r. do dnia 30 września 1955r. wynosi co najmniej 60 lat i 11 miesięcy.

Po myśli art. 24a ustawy FUS:

1. Emeryturę, o której mowa w art. 24, przyznaje się z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek uprawniający do tej emerytury oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.
2. Emeryturę przyznaje się od dnia osiągnięcia przez rencistę wieku uprawniającego do emerytury, a w przypadku gdy wypłata renty z tytułu niezdolności do pracy była wstrzymana - od dnia, od którego podjęto jej wypłatę.
3. Emeryturę oblicza się zgodnie z art. 26, z uwzględnieniem ust. 4 i 5.

4. Na wniosek osoby, której emeryturę przyznano z urzędu w latach 2009-2013, emeryturę oblicza się ponownie zgodnie z art. 183. / ubezpieczona nie należy do tej grupy?

5. Na wniosek osoby, która spełniła warunki do emerytury określone w art. 46 i 50, jednakże nie wystąpiła z wnioskiem o jej przyznanie, ponownie oblicza się wysokość emerytury zgodnie z art. 53 i 56. / ubezpieczona nie należy do tej grupy/.

6. Emerytura obliczona na zasadach określonych w ust. 2-5 nie może być niższa od pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 26 ustawy o FUS emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

2. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach.

3. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2.

5. Tablice, o których mowa w ust. 4 są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6.

6. Jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3.

Z kolei po myśli art. 62 powyższej ustawy renta dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy wynosi:

1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, oraz

2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych;

3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych;

4) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresu brakującego do pełnych 25 lat okresów składkowych oraz nieskładkowych, przypadających od dnia zgłoszenia wniosku o rentę do dnia, w którym rencista osiągnąłby wiek, o którym mowa w art. 24 ust. 1a.

1a. Przy obliczaniu wysokości renty przepisy art. 53 ust. 3-5 stosuje się odpowiednio.

2. Renta dla osoby częściowo niezdolnej do pracy wynosi 75% renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy.

3. Przy obliczaniu renty okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Z przytoczonych wyżej przepisów w sposób wyraźny wynika, że świadczenia w postaci emerytury i renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy są wyliczane w różny sposób. W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że ubezpieczona uprawniona do emerytury z art. 24 omawianej ustawy nie złożyła wniosku o emeryturę. Zgodnie z art. 24a ust.1 ustawy FUS takim przypadku emeryturę przyznaje się z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy, co oznacza ustanie prawa do renty i zastąpienie go prawem do emerytury. Po myśli art. 24a ust. 3 ustawy emeryturę taką oblicza się zgodnie z art. 26 ustawy. Co do zasady obowiązuje więc automatyzm, przyznanie emerytury z ZUS oznacza przyznanie prawa do emerytury kapitałowej.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie należy uznać za prawidłowe stanowisko organu rentowego co do przyjętej reguły wyliczenia emerytury odwołującej. W sposób właściwy ustalił też ZUS wysokość emerytury tj. uwzględnił niekwestionowaną przez strony sumę zaewidencjonowanych na jej koncie składek, z uwzględnieniem ich waloryzacji oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego, a także średnie dalsze trwanie życia w wymiarze właściwym ze względu na datę nabycia uprawnień emerytalnych przez odwołującą i jej daty urodzenia.

Zdaniem Sądu, obowiązujące przepisy nie dają podstaw do obliczenia emerytury ubezpieczonej w inny sposób, niż zastosowany przez organ rentowy. Okoliczność, że ubezpieczona nie złożyła wniosku o przyznanie emerytury skutkuje obliczeniem świadczenia właściwym dla emerytur kapitałowych. Trudno dociec o jakich zasadach „wcześniej” obowiązujących mowa w odwołaniu, bowiem jak to wyżej wykazano – renta i emerytura ubezpieczonej są obliczane według dwóch różnych przepisów- ale miały one takie brzmienie w 2010r. Przepisy ubezpieczeniowe mają charakter bezwzględnie obowiązujący i muszą być interpretowane ściśle. Przepis art. 21 ustawy FUS nie dotyczy ubezpieczonej – z racji daty urodzenia, braku szczególnych uprawnień wymienionych w art. 24a ust.4 i 5 oraz braku wniosku o przyznanie emerytury.

Jak ustalono, przyznana skarżącej emerytura jest wyższa niż wcześniej pobierana renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a zatem sformułowane pytanie do Trybunału Konstytucyjnego jest bezprzedmiotowe dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Reasumując, uznać należy, iż organ rentowy w sposób zgodny z prawem obliczył wysokość emerytury odwołującej, zatem odwołanie podlega oddaleniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

(-) SSO Grażyna Łazowska